

II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΟΔΗΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 15ης Οκτωβρίου 1984

για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τα κεραμικά αντικείμενα που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τα τρόφιμα

(84/500/ΕΟΚ)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας,

την οδηγία 76/893/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 23ης Νοεμβρίου 1976 για την προσέγγιση των νομοθεσιών των κρατών μελών όσον αφορά τα υλικά και τα αντικείμενα που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τα τρόφιμα ⁽¹⁾, και ιδίως το άρθρο 3,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ⁽²⁾,

τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής ⁽³⁾.

Εκτιμώντας:

ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 76/893/ΕΟΚ, τα υλικά και τα αντικείμενα δεν πρέπει να απελευθερώνουν στα τρόφιμα συστατικά σε ποσότητες που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία·

ότι το άρθρο 3 της ίδιας οδηγίας προβλέπει ότι το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 100 της συνθήκης, θεσπίζει, με οδηγία, τις ιδιαίτερες διατάξεις που ισχύουν για ορισμένες ομάδες υλικών και αντικειμένων (ειδικές οδηγίες)·

ότι, στα περισσότερα κράτη μέλη, τα κεραμικά αντικείμενα που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τα τρόφιμα υπόκεινται σε διατάξεις αναγκαστικού δικαίου οι οποίες αναφέρονται στον περιορισμό των ποσοτήτων μολύβδου και καδμίου που απελευθερώνονται και οι οποίες αποσκοπούν στην προστασία της ανθρώπινης υγείας·

ότι οι διατάξεις αυτές διαφέρουν από το ένα κράτος μέλος στο άλλο, γεγονός που δημιουργεί εμπόδια στην εγκατάσταση και τη λειτουργία της κοινής αγοράς·

ότι τα εμπόδια αυτά μπορούν να εξαλειφθούν αν η διάθεση των κεραμικών αντικειμένων στην κοινοτική αγορά υπόκειται σε ενιαίους κανόνες· ότι, κατά συνέπεια, πρέπει να εναρμονιστούν οι οριακές τιμές καθώς και οι μέθοδοι δοκιμής και ανάλυσης των αντικειμένων αυτών·

ότι το κατάλληλο μέσο για την επίτευξη του στόχου αυτού είναι μια ειδική οδηγία, κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 76/893/ΕΟΚ, οι γενικοί κανόνες της οποίας ισχύουν επίσης στις περιπτώσεις αυτές·

ότι η προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο ορισμένων μέτρων ελέγχου και ανάλυσης που προβλέπονται από την οδηγία είναι ένα μέτρο εφαρμογής και ότι η θέσπιση του μέτρου αυτού πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή για να απλουστευθεί και να επιταχυνθεί η διαδικασία·

ότι, στις περιπτώσεις που το Συμβούλιο απονέμει στην Επιτροπή αρμοδιότητες για την εκτέλεση των διατάξεων που αφορούν τον τομέα των υλικών και των αντικειμένων που προορίζονται να έλθουν σε επαφή με τα τρόφιμα, πρέπει να προβλεφθεί μια διαδικασία που να θεσπίζει στενή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών

⁽¹⁾ ΕΕ αριθ. L 340 της 9. 12. 1976, σ. 19.

⁽²⁾ ΕΕ αριθ., C 95 της 28. 4. 1975, σ. 41.

⁽³⁾ ΕΕ αριθ. C 263 της 17. 11. 1975, σ. 66.

και της Επιτροπής, στο πλαίσιο της Μόνιμης Επιτροπής Τροφίμων που συστάθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 13ης Νοεμβρίου 1969.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

Άρθρο 1

1. Η παρούσα οδηγία αποτελεί ειδική οδηγία, κατά την έννοια του άρθρου 3 της οδηγίας 76/893/ΕΟΚ.
2. Η παρούσα οδηγία αναφέρεται στην ενδεχόμενη απελευθέρωση μολύβδου και καδμίου από τα κεραμικά αντικείμενα τα οποία, ως τελικά προϊόντα, προορίζονται να έλθουν σε επαφή ή έχουν έλθει σε επαφή, σύμφωνα με τον τελικό τους προορισμό, με τρόφιμα.
3. Ως «κεραμικά αντικείμενα» νοούνται τα αντικείμενα που κατασκευάζονται από μείγμα ανόργανων ουσιών υψηλής συνήθως περιεκτικότητας σε άργιλο ή πυριτικό ασθέσιο, στα οποία έχουν, ενδεχομένως, προστεθεί μικρές ποσότητες οργανικών ουσιών. Στα αντικείμενα αυτά δίνεται, αρχικά, ένα συγκεκριμένο σχήμα το οποίο, στη συνέχεια, καθίσταται μόνιμο με όπτηση. Μπορούν να είναι υαλοποιημένα, εγκαυστοποιημένα ή/και διακοσμημένα.

Άρθρο 2

1. Οι ποσότητες μολύβδου και καδμίου που απελευθερώνονται από τα κεραμικά αντικείμενα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια που καθορίζονται παρακάτω.
  2. Οι ποσότητες μολύβδου και καδμίου που απελευθερώνονται από τα κεραμικά αντικείμενα καθορίζονται με τη βοήθεια μιας δοκιμής, η οποία πραγματοποιείται υπό τις συνθήκες που καθορίζονται στο παράρτημα I, και με τη βοήθεια της μεθόδου ανάλυσης που περιγράφεται στο παράρτημα II.
  3. Στην περίπτωση που ένα κεραμικό αντικείμενο αποτελείται από δοχείο που έχει κεραμικό κάλυμμα, το ανώτατο αποδεκτό όριο μολύβδου ή/και καδμίου (mg/dm^2 ή mg/l) είναι αυτό που ισχύει για το δοχείο, αυτό καθεαυτό.
- Το δοχείο αυτό καθεαυτό και η εσωτερική επιφάνεια του καλύμματος υφίστανται χωριστά τη δοκιμασία, κάτω από τις ίδιες συνθήκες.
- Το άθροισμα των δύο ποσοστών απελευθέρωσης μολύβδου ή/και καδμίου που λαμβάνονται με τον τρόπο αυτό θεωρείται ως το ποσοστό, ανάλογα με την περίπτωση, της επιφάνειας ή του όγκου του δοχείου αυτού καθεαυτού.
  4. Ένα κεραμικό αντικείμενο θεωρείται ότι είναι σύμφωνο προς τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας αν οι ποσότητες μολύβδου ή/και καδμίου που απελευθερώνονται κατά τη διάρκεια της δοκιμής που πραγματοποιείται, όπως προβλέπεται στα παραρτήματα I και II, δεν υπερβαίνουν τα ακόλουθα όρια:

	<i>Pb</i>	<i>Cd</i>
— Κατηγορία 1: Πληρούμενα ή μη πληρούμενα αντικείμενα των οποίων τα δάθος των εσωτερικών τοιχωμάτων, που μετριέται από το κατώτερο σημείο έως το οριζόντιο επίπεδο που περνά από το άνω χείλος, είναι κατώτερο ή ίσο προς 25 mm	0,8 mg/dm^2	0,07 mg/dm^2
— Κατηγορία 2: Όλα τα υπόλοιπα πληρούμενα δοχεία	4,0 mg/l	0,3 mg/l
— Κατηγορία 3: Μαγειρικά σκεύη· συσκευασίες και δοχεία αποθήκευσης, περιεκτικότητας μεγαλύτερης των 3 λίτρων	1,5 mg/l	0,1 mg/l

5. Στην περίπτωση που ένα κεραμικό αντικείμενο δεν υπερβαίνει τις προαναφερόμενες ποσότητες κατά περισσότερο από 50 %, το αντικείμενο αυτό θεωρείται ότι είναι σύμφωνο προς τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας εάν τουλάχιστον τρία ακόμη αντικείμενα, ίδιου σχήματος, διαστάσεων, διακόσμησης και επικάλυψης, υποβληθούν σε δοκιμή κάτω από τις συνθήκες που προβλέπονται στα παραρτήματα I και II, και ο μέσος όρος των ποσοτήτων μολύβδου ή/και καδμίου που απελευθερώνονται από τα αντικείμενα αυτά δεν υπερβαίνει τα καθορισμένα όρια και για κάθε ένα από τα αντικείμενα αυτά η ποσότητα αυτή δεν υπερβαίνει τα όρια κατά περισσότερο από 50 %.

Άρθρο 3

Οι τροποποιήσεις που επέρχονται στα παραρτήματα, με εξαίρεση τα σημεία 1 και 2 του παραρτήματος I, ανάλογα με την εξέλιξη των επιστημονικών και τεχνικών γνώσεων, θεσπίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 10 της οδηγίας 76/893/ΕΟΚ.

Άρθρο 4

1. Πριν από την εκπνοή προθεσμίας τριών ετών από την κοινοποίηση⁽¹⁾ της παρούσας οδηγίας, το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 100 της συνθήκης, καθορίζει:
  - α) τους περιορισμούς που πρέπει να πληρούν τα μέρη των κεραμικών αντικειμένων που προορίζονται να έρχονται σε επαφή με το στόμα·
  - β) τις μεθόδους ελέγχου της τήρησης των περιορισμών που προβλέπονται στο στοιχείο α).
2. Κατά το ίδιο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή, βασιζόμενη σε τοξικολογικά και τεχνολογικά δεδομένα, επανεξετάζει τα όρια που καθορίζονται στο άρθρο 2 προκειμένου να τα μειώσει, καθώς και τις συνθήκες

⁽¹⁾ Η παρούσα οδηγία κοινοποιήθηκε στα κράτη μέλη στις 17 Οκτωβρίου 1984.

φωτισμού της δοκιμής που προβλέπονται στο παράρτημα I, και υποβάλλει, ενδεχομένως, στο Συμβούλιο προτάσεις για τροποποίηση της οδηγίας.

Άρθρο 5

1. Τα κράτη μέλη τροποποιούν, εάν χρειάζεται, τη νομοθεσία τους προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία κατά τρόπο ώστε:

- να επιτρέψουν, τρία έτη μετά την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας, το εμπόριο των κεραμικών αντικειμένων που ανταποκρίνονται στην παρούσα οδηγία,
- να απαγορεύσουν, πέντε έτη μετά την κοινοποίηση της παρούσας οδηγίας, τη διάθεση στο εμπόριο των κεραμικών αντικειμένων που δεν ανταποκρίνονται στην παρούσα οδηγία.

Τα κράτη μέλη ενημερώνουν αμέσως σχετικά την Επιτροπή.

2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύουν ή να εξακολουθούν να απαγορεύουν την κατασκευή κεραμικών αντικειμένων που δεν πληρούν τις προδιαγραφές της παρούσας οδηγίας.

Άρθρο 6

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Λουξεμβούργο, 15 Οκτωβρίου 1984.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

J. BRUTON

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΒΑΣΙΚΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΛΥΒΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΔΜΙΟΥ

1. Υγρό δοκιμής («Προσομοιωτικό»)

Υδατικό διάλυμα 4 % (v/v) οξικού οξέος, πρόσφατα παρασκευασμένο.

2. Συνθήκες δοκιμής

2.1. Η δοκιμή διενεργείται σε θερμοκρασία $22 \pm 2^\circ \text{C}$ και επί $24 \pm 0,5$ ώρες.

2.2. Όταν πρέπει να προσδιοριστεί μόνο η απελευθέρωση του μολύβδου, το δείγμα καλύπτεται με το κατάλληλο προστατευτικό μέσο και εκτίθεται σε φυσιολογικές συνθήκες φωτισμού στο εργαστήριο.

Όταν πρέπει να προσδιοριστεί η απελευθέρωση του καδμίου ή του μολύβδου και του καδμίου, το δείγμα καλύπτεται έτσι ώστε να εξασφαλίζεται ότι η επιφάνεια που θα υποβληθεί σε δοκιμή βρίσκεται σε πλήρες σκότος.

3. Πλήρωση

3.1. Πληρούμενο δείγμα

Το αντικείμενο γεμίζεται με το διάλυμα 4 % (v/v) οξικού οξέος το πολύ μέχρι ένα 1 mm από το σημείο υπερχειλίσης. Η απόσταση αυτή μετρείται από το άνω χείλος του δείγματος.

Σε περίπτωση, ωστόσο, που τα δείγματα έχουν επίπεδο ή ελαφρώς επικλινές χείλος, το δείγμα γεμίζεται κατά τρόπον ώστε η απόσταση μεταξύ της επιφάνειας του υγρού και του σημείου υπερχειλίσης να είναι το πολύ 6 mm, υπολογιζόμενη κατά μήκος του επικλινούς χείλους.

3.2. Μη πληρούμενα δείγματα

Αρχικά η επιφάνεια του δείγματος που δεν προορίζεται να έλθει σε επαφή με τα τρόφιμα καλύπτεται με κατάλληλο προστατευτικό στρώμα, ανθεκτικό στο διάλυμα 4 % (v/v) οξικού οξέος. Στη συνέχεια, το δείγμα βυθίζεται σε δοχείο που περιέχει γνωστό όγκο διαλύματος οξικού οξέος κατά τρόπον ώστε η επιφάνεια που προορίζεται να έλθει σε επαφή με τα τρόφιμα να καλύπτεται πλήρως από το υγρό δοκιμής.

4. Προσδιορισμός της επιφάνειας

Η επιφάνεια των αντικειμένων της κατηγορίας Ι αντιστοιχεί στην επιφάνεια του μηνίσκου που σχηματίζεται από την ελεύθερη επιφάνεια του υγρού, εφόσον τηρούνται οι όροι πλήρωσης που ορίζονται στο σημείο 3.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΜΕΘΟΔΟΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟ ΤΗΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΜΟΛΥΒΔΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΔΜΙΟΥ

1. Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

Η μέθοδος επιτρέπει τον καθορισμό της ειδικής μετανάστευσης μολύβδου η/και καδμίου.

2. Αρχή

Ο προσδιορισμός της ειδικής μετανάστευσης του μολύβδου ή /και του καδμίου πραγματοποιείται με φασματοφωτομέτρηση ατομικής απορρόφησης.

3. Αντιδραστήρια

- Όλα τα αντιδραστήρια πρέπει να είναι αναλυτικής καθαρότητας, εκτός αν υπάρχουν αντίθετες προδιαγραφές.
- Όταν αναφέρεται νερό, πρόκειται πάντα για απεσταγμένο ή ανάλογης ποιότητας νερό.

3.1. Υδατικό διάλυμα οξικού οξέος 4% (v/v)

40 ml παγόμερφου οξικού οξέος προστίθενται σε νερό και ο όγκος συμπληρώνεται μέχρι 1000 ml.

3.2. Πρότυπα διαλύματα

Παρασκευάζονται πρότυπα διαλύματα, που περιέχουν, αντίστοιχα, 1000 mg/l μολύβδου και τουλάχιστον 500 mg/l καδμίου σε διάλυμα 4% οξικού οξέος (3.1).

4. Όργανα

4.1. Φασματοφωτόμετρο ατομικής απορρόφησης

Το όριο του οργάνου για ανίχνευση μολύβδου και καδμίου πρέπει να είναι χαμηλότερο ή ίσο προς:

- 0,1 mg/l για το μολύβδο,
- 0,01 mg/l για το κάδμιο.

Το όριο ανίχνευσης ορίζεται ως η συγκέντρωση, μέσα στο διάλυμα 4% (3.1) οξικού οξέος, του στοιχείου που δίνει σήμα διπλάσιας έντασης από το θόρυβο του ίδιου του μηχανήματος.

5. Τρόπος εργασίας

5.1. Προετοιμασία του δείγματος

Το δείγμα πρέπει να είναι καθαρό και χωρίς λίπη ή άλλες ουσίες που είναι δυνατόν να επηρεάσουν τη δοκιμή.

Το δείγμα πλένεται σε διάλυμα θερμοκρασίας περίπου 40 °C, το οποίο περιέχει απορρυπαντικό υγρό οικιακής χρήσης. Το δείγμα εκπλύνεται αρχικά με νερό της βρύσης και, στη συνέχεια, με απεσταγμένο ή ανάλογης ποιότητας νερό. Το δείγμα στραγγίζεται και στεγνώνεται κατά τρόπον ώστε να αποφευχθεί κάθε λέρωμα. Η επιφάνεια που πρόκειται να υποβληθεί σε δοκιμή δεν πρέπει να αγγιχθεί πλέον, μετά τον καθαρισμό της.

5.2. Προσδιορισμός του μολύβδου ή/και του καδμίου

- Το δείγμα που έχει προετοιμαστεί κατ' αυτό τον τρόπο υποβάλλεται στη δοκιμή κάτω από τις συνθήκες που προβλέπονται στο παράρτημα I.
- Πριν ληφθεί το διάλυμα δοκιμής για τον προσδιορισμό του μολύβδου ή/και του καδμίου, το περιεχόμενο του δείγματος ομογενοποιείται με κατάλληλη μέθοδο διά της οποίας αποφεύγεται κάθε απώλεια του διαλύματος ή ενδεχόμενο γδάρισμα της δοκιμαζόμενης επιφάνειας.
- Στο αντιδραστήριο που χρησιμοποιείται για κάθε σειρά προσδιορισμού πραγματοποιείται λευκή δοκιμή.
- Πραγματοποιείται, κάτω από τις κατάλληλες συνθήκες, ο προσδιορισμός μολύβδου ή/και καδμίου με φασματοφωτομέτρηση ατομικής απορρόφησης.